

Paul Cézanne

Paul Cézanne¹ (ur. 19 stycznia 1839, zm. 22 października 1906) – francuski malarz postimpresjonistyczny, którego twórczość stanowi pomost pomiędzy impresjonizmem i kubizmem.

Spis treści

1 Biografia.....	2
1.1 Dzieciństwo.....	2
1.2 Studia.....	2
1.3 Dorosłe życie.....	2
2 Twórczość.....	3
2.1 Początki.....	3
2.2 Wpływ impresjonizmu.....	4
2.3 Wystawy.....	4
2.4 Galeria prac.....	5

¹ Tekst pochodzi ze strony http://pl.wikipedia.org/wiki/Paul_C%C3%A9zanne

1 Biografia

1.1 Dzieciństwo

Paul Cézanne urodził się 19 stycznia 1839 w małym miasteczku Aix-en-Provence. Rodzina jego ojca pochodziła najprawdopodobniej z Włoch. Ojciec malarza, Louis-Auguste, był kapelusznikiem, co w tamtych czasach było zajęciem na tyle intratnym, że pozwoliło mu zbić fortunę, dzięki której w 1848 otworzył Bank Cézanne & Cabassol. Społeczność Aix-en-Provence nie do końca go akceptowała, po części ze względu na jego skromne pochodzenie, a także ze względu na fakt, że związał się z robotnicą i dopiero po przyjściu na świat dwójki nieślubnych dzieci zalegalizował ten związek. W 1852 Paul zapisał się do gimnazjum Bourbon, które ukończył wraz z Émilem Zolą.

1.2 Studia

Zgodnie z wolą ojca Paul rozpoczął studia prawnicze na uniwersytecie w Aix-en-Provence, jednak w rzeczywistości studia te zupełnie go nie interesowały. Równolegle do studiów uczęszczał na lekcje rysunku, wreszcie przerwał studia i postanowił całkowicie poświęcić się malarstwu.

Po przyjeździe do Paryża w 1861, uczył się w Académie Suisse, studiując jednocześnie w Luwrze dzieła starych mistrzów.

1.3 Dorosłe życie

W 1869 poznał dziewiętnastoletnią modelkę Hortense Fiquet, z którą zamieszkał, zachowując jednak ten fakt w tajemnicy, z obawy przed tym, że jego ojciec nie zgodziłby się na ich związek. Wkrótce urodził im się syn Paul, o czym rodzina Cézanne'a również się nie dowiedziała. W czasie wojny francusko-pruskiej malarz wraz z Hortense i synkiem przeniósł się do Estaque, małej wioski pod Marsylią. W miejscu tym przebywał Cézanne kilkakrotnie w różnych okresach swojego życia. Często również malował okolice Estaque, ukazując na swych *obrazach* kominy fabryki cegieł, płytek i cementu, a także budynki położone na malowniczym wzgórzu nad morzem (te same okolice malował później również Georges Braque).

Ojciec Cézanne'a, Louis-Auguste, dowiedział się o związku syna z Hortense i o ich dziecku, chociaż sam Paul uparcie temu zaprzeczał. Aby ukarać syna, Louis-Auguste

wypłacał mu jedynie niewielką pensję, wystarczającą zaledwie na pokrycie wydatków samotnej osoby. Stałe nalegania matki skłoniły go jednak do wypłacania synowi większych sum pieniędzy. Dopiero pod koniec swojego życia ojciec Cézanne'a zgodził się (po części dzięki siostrze malarza, Marie, która wiedziała o istnieniu nieślubnego syna Paula) na małżeństwo syna. Ślub odbył się 28 kwietnia 1886 w Aix-en-Provence, w obecności całej rodziny. Kilka miesięcy później - 23 października - Louis-Auguste zmarł w wieku 88 lat. Paul Cézanne odziedziczył po ojcu majątek, jednak nadal prowadził spokojne, samotnicze życie, szukając natchnienia w okolicach Aix-en-Provence.

W 1886 Émile Zola wydał powieść *L'Oeuvre* (Arcydzieło), która doprowadziła do zakończenia jego przyjaźni z Cézannem. Bohater tej powieści, Claude Lantier, to malarz pozbawiony mocy twórczej, który nie potrafił zrealizować swoich marzeń i w konsekwencji popełnił samobójstwo. Paul Cézanne rozpoznał w nim siebie. W krótkim liście podziękował Zoli za wysłanie mu powieści, po czym nigdy więcej już się nie spotkali.

15 października 1906, podczas pracy w plenerze, artystę zaskoczyła burza, w wyniku czego zaziębił się i stracił przytomność. Kilka dni później Cézanne zmarł na zator płuc.

2 Twórczość

Autoportret Paula Cézanne'a, ok. 1875

2.1 Początki

We wczesnym okresie twórczości pozostawał pod wpływem malarstwa barokowego i romantycznego. Brał udział w wystawach impresjonistów. Później jednak

zakwestionował dotychczasowe sposoby ukazywania przestrzeni. Zrezygnował z perspektywy linearnej na rzecz ujmowania perspektywy z różnych punktów widzenia, kierunek takiego myślenia o sztuce znalazł następnie wyraz w kubizmie. W *obrazach* Cézanne'a kształt przedmiotów zbliżał się do form geometrycznych.

2.2 Wpływ impresjonizmu

Duży wpływ na twórczość Cézanne'a wywarło spotkanie z Pissarrem. Pod jego wpływem Cézanne rozjaśnił koloryt swoich *obrazów* i nadał im lekkość. Zrezygnował też z używania grubych szpachli, nanosząc plamy barwne subtelnymi pociągnięciami pędzla.

Ulubiona tematyka Cézanne'a to pejzaże (szczególnie okolice Aix-en-Provence i Estaque), portrety oraz martwe natury, którymi zainteresował się w latach 70. XIX wieku. Malował owoce, stoły i krzesła, przedstawiając je w specyficzny sposób - tak, jakby traciły równowagę. Nie interesowało natomiast artysty życie Paryża, wystawnego miasta wraz z gwarem ulicznym, czy teatrami i kabaretami, które było w tym czasie tematem wielu płócien impresjonistów.

W *obrazach* takich, jak Góra Sainte-Victoire (z 1885) czy Madame Cézanne (z 1887) można dopatrywać się inspiracji nie tylko dla kubistów, lecz nawet fowistów. Wraz z Paulem Gauguinem i Vincentem van Goghem jest uważany za jednego z trzech głównych postimpresjonistów. Od 1900 niemal do końca życia pracował nad *obrazem* Wielkie kąpiące się, w którym chciał połączyć studium natury z klasycznymi zasadami kompozycji.

2.3 Wystawy

W 1895 roku, dzięki staraniom marszanda Ambroise'a Vollarda, odbyła się pierwsza indywidualna wystawa artysty. Nie została dobrze przyjęta przez krytyków, wzbudziła natomiast zachwyt artystów, w szczególności awangardowych.

W 1907 roku, w ramach Salonu Jesiennego, zorganizowano wielką retrospektywną wystawę twórczości artysty, na której pokazano jego 50 *obrazów*. Wystawa ta doprowadziła do uznania znaczącej roli artysty.

Moderniści z początku XX wieku uważali Cézanne'a za prekursora współczesnego malarstwa. Henri Matisse nazwał go "ojcem wszystkich malarzy", a wielu twórców uznawało w nim twórcę przełomu w sztuce XX wieku. Również Pablo Picasso zachwycił się jego *obrazami*.

2.4 Galeria prac

1. Dziewczyna przy pianinie, 1868-69, Ermitaż, Sankt Petersburg
2. Kuszenie św. Antoniego, ok. 1875-77, Muzeum d'Orsay, Paryż
3. Gracze w karty, 1893-96, Muzeum d'Orsay, Paryż
4. Góra Sainte-Victoire z wielką sosną, około 1886
5. Thusty wtorek, 1888
6. Chłopiec w czerwonej kamizelce, około 1890
7. Zatoka Marsylska widziana z Estaque, około 1883 - 1885
8. Portret pani Cézanne w czerwonym fotelu, 1877
9. Pani Cézanne w ogrodzie zimowym, 1891
10. Dom powieszonego, 1873
11. Arlekin, 1888
12. Portret kobiety z maszynką do kawy, 1895
13. Portret Achille'a Emperaire'a, 1869-1870
14. Uwertura do "Tannhäusera", 1869
15. Błękitny wazon, 1889-1890
16. Brzoskwinie i gruszki, 1890-1894